

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærsvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
21. januar 2021

Forfatter:
SCR/MNC

NOTAT

COST PLUS

Metode

Indhold

1. Baggrund og juridisk grundlag for metodeanmeldelsen	3
1.1 Grundprincipper	3
2. Gyldighedsområde og definitioner	4
2.1 Gyldighedsområde for Cost Plus.....	4
2.2 Definitioner	4
3. Metode for fastsættelse af betaling efter Cost Plus.....	5
3.1 Omkostninger til brændsel og andre opstartsrelaterede omkostninger	5
3.2 Indtægter og omkostninger ved salg af elektricitet og varme.....	6
3.2.1 Elektricitet	6
3.2.2 Varme	6
3.3 Omkostninger til drift og vedligehold	7
3.4 Administrations- og fællesudgifter	8
3.4.1 Forenklet alternativ for administrations- og fællesudgifter	8
3.5 Afskrivninger og rimelig forrentning af investeret kapital	8

1. Baggrund og juridisk grundlag for metodeanmeldelsen

I henhold til §§ 23, stk. 3 og 24 i bekendtgørelse nr. 625 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (herefter systemansvarsbekendtgørelsen) udarbejder Energinet nærværende metode til betaling efter Cost Plus.

Energinet anmelder metoden til Forsyningstilsynet til godkendelse i overensstemmelse med § 73 a i lov om elforsyning.

Energinet kan, i tilfælde af, at det vurderes, at der ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at elforsyningen kan opretholdes med de anlæg, som forventes aktive, kræve, at yderligere elproduktionsanlæg holdes driftsklare, således at anlæggene kan producere elektricitet med et varsel fastsat af Energinet. Energinet kan ligeledes kræve godkendte driftsstop udskudt eller fremrykket. Endelig kan Energinet kræve egentlig drift på anlæg.

Metoden benyttes til afregning af afhjælpende tiltag (beordringer) til sikring af forsyningssikkerheden.

Metoden vil ligeledes anvendes, hvis Energinet foretager et udbud, og der ingen bydere er på den pågældende ydelse og Energinet derfor er nødsaget til at foretage et afhjælpende tiltag.

Dele af metoden for Cost Plus danner ydermere bund for den betaling, der kan opnås ved metoden for Reguleret pris, jf. § 22 stk. 3 i systemansvarsbekendtgørelsen. Den Regulerede pris kan således ikke være lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelsen, som fastsættes efter dele af metoden for Cost Plus.

Slutteligt benyttes dele af metoden for Cost Plus som grundlag for en Reguleret pris, når der ikke findes en historisk pris, der kan benyttes til udarbejdelse af en Reguleret pris. Cost Plus afregningen benyttes i disse tilfælde, indtil det potentielt er muligt at skabe konkurrence på markedet, og derved opnå en historisk markedspris. I visse tilfælde, vil der være naturligt monopol på en ydelse, hvorfor der ikke skabes en konkurrencepris og derved en markedspris, der kan benyttes som Reguleret pris. I disse tilfælde vil dele af Cost Plus metoden anvendes i stedet.

1.1 Grundprincipper

Energinet ligger følgende grundprincipper til grund for udarbejdelsen af metoden og ved vurdering af fastsættelsen af kompensationen efter Cost Plus:

1. Kompensationen skal, i tilfælde af afhjælpende tiltag, holde virksomheden skadesløs for så vidt gælder leverancen af den pågældende ydelse,
2. Virksomheden har ret til en rimelig forrentning af den bundne kapital; en forrentning som skal indeholdes i kompensationen,
3. Kompensationsbeløbet kan ikke blive negativt,
4. En ydelse eller omkostning kan kun kompenseres én gang,
5. Virksomheden har ret til at agere med anlægget efter egne ønsker, når det ikke påvirker leverancen af den pågældende ydelse.

Kompensationen opgøres ex-post i et samarbejde mellem Energinet og virksomheden. Virksomheden fremsender en opgørelse til Energinet over omkostninger og indtægter relateret til leverancen af den pågældende ydelse.

I forbindelse med afregning gennem Reguleret pris, er det virksomhedens ansvar at påkalde sig Cost Plus i stedet for historisk pris. Vurderes det af virksomheden, at Cost Plus omkostningerne er højere end den historiske pris, skal virksomheden meddele Energinet dette senest to måneder efter leveringen, ved at udtrykke det overfor Energinet på en form der kan dokumenteres.

2. Gyldighedsområde og definitioner

2.1 Gyldighedsområde for Cost Plus

Metoden finder anvendelse, når Energinet gennemfører afhjælpende tiltag i medfør af § 27 b, stk. 3 i lov om elforsyning¹ og kommissionens forordning 2017/1485 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer (herefter SOGL).

Metoden for Cost Plus omfatter alle forbrugs- og produktionsteknologier, som Energinet kan anvende til afhjælpende tiltag.

Cost Plus metoden anvendes desuden hvis der ingen bydere er på den pågældende ydelse og Energinet derfor er nødsaget til at foretage et afhjælpende tiltag.

Dele af metoden omfatter desuden anlæg, der deltager i udbud, som i medfør af systemansvarsbekendtgørelsen² på grund af for få bydere, skal afregnes til Reguleret pris, hvor den Regulerede pris ikke bør være lavere end de dokumenterbare omkostninger, fastsat ved Cost Plus.

Slutteligt benyttes dele af metoden for Cost Plus som grundlag for en Reguleret pris, når der, for den pågældende ydelse, ikke findes en historisk pris, der kan benyttes til udarbejdelse af en Reguleret pris.

Metoden finder anvendelse på land- og søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone.

2.2 Definitioner

I denne metode forstås følgende:

Afhjælpende tiltag: Hændelsen i tid, hvor et anlæg efter Energinets nærmere specifikation er bundet til en særlig produktion, driftstilstand eller anden begrænsning. Afhjælpende tiltag er synonymt med det tidligere meget anvendte begreb 'beordring'.

Energinet: Betegner den TSO, der til enhver tid er ansvarlig for opretholdelse af forsyningsikkerheden i det danske eltransmissionssystem.

Anlægget: Det energianlæg, der beordres.

Virksomheden: Den virksomhed eller juridisk person, der ejer anlægget, som beordres.

Kompensation(en): Den betaling, der går fra Energinet til virksomheden.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020 om elforsyning.

² Bekendtgørelse nr. 891 af 17. august 2011 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. med senere ændringer.

3. Metode for fastsættelse af betaling efter Cost Plus

Energinet skal yde kompensation for ydelser omfattet af afhjælpende tiltag til sikring af forsynings sikkerheden.

Kompensation efter Cost Plus omfatter, jf. systemansvarsbekendtgørelsens § 24, følgende dokumenterbare omkostningselementer:

- 1) Omkostninger til brændsel og andre opstartsrelaterede omkostninger,
- 2) Indtægter og omkostninger ved salg af elektricitet og varme,
- 3) Omkostninger til drift og vedligehold, herunder direkte henførbare personaleomkostninger.
- 4) Administrations- og fællesudgifter, og
- 5) Afskrivninger og rimelig forrentning af investeret kapital.

I tilfælde af, at Cost Plus metoden anvendes som følge af afhjælpende tiltag kan følgende omkostninger også inkluderes:

1. Drifts- og vedligeholdelsesomkostninger til afhjælpende foranstaltninger til at holde anlægget driftsklar med de ønskede betingelser.

Virksomheder skal fremlægge de oplysninger, der er nødvendige for, at Energinet kan opgøre en rimelig kompensation for leverancen på den pågældende ydelse.

En omkostning vedrørende leverancen af en ydelse kan kun kompenseres én gang. En omkostning kan dog deles mellem flere parter, hvis flere parter bidrager til at dække den samlede omkostning, fx lønomkostning.

Kompensationen for leverance af den pågældende ydelse i en sammenhængende periode i tid, kan ikke antage negativ værdi.

Dokumentation

Det følger af § 24, stk. 2 i systemansvarsbekendtgørelsen³, at virksomheden skal, på forlangende fra Energinet, dokumentere omkostninger ved revisorerklæring i forbindelse med fastlæggelse af Cost Plus prisen.

Energinets rapportering til Energistyrelsen

Energinet afrapporterer til Energistyrelsen omkring brugen af afhjælpende tiltag og omkostningerne hertil jf. § 25 i systemansvarsbekendtgørelsen.

3.1 Omkostninger til brændsel og andre opstartsrelaterede omkostninger

Omkostninger til brændsel og andre opstartsrelaterede omkostninger (variable omkostninger) henhører navnlig til:

- Diverse opstartsrelaterede omkostninger,
- Forbrugt brændsel, opgjort til samme regnskabsmæssige princip som virksomheden normalt anvender (fx FIFO),

³ Bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om ændring af bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.

I tilfælde af, at Cost Plus metoden anvendes som følge af afhjælpende tiltag kan følgende omkostninger også inkluderes:

- Omkostninger til at få anlægget ud af mølpose (udpakning) og omkostninger til genkonservering,
- Omkostninger til påkrævede eftervisninger af anlægsegenskaber.

I det tilfælde, at aktøren har øvrige omkostninger til brændsel og andre opstartsrelaterede omkostninger, som ikke er inkluderet i ovenstående liste, kan disse inkluderes, hvis omkostningerne vurderes relevante og der foreligger dokumentation på de afholdte omkostninger.

Den værdi, brændslet tilregnes, kan være den metode virksomheden selv anvender til værdifastsættelse, så det let kan dokumenteres ud fra virksomhedens regnskab. Alternativt kan andre gængse metoder anvendes med rimelig argumentation og dokumentation. Et primært argument for afvigelse fra virksomhedens normale opgørelsesmetode skal være, at administrationen lettes.

Fastlæggelse af mængden af medgået brændsel kan være en måling eller opmåling, eller en beregning ud fra præsteret produktion på det pågældende anlæg, sammenholdt med virkningsgrader ud fra fabriksværdier eller generelle accepterede værdier for teknologien.

3.2 Indtægter og omkostninger ved salg af elektricitet og varme

Indtægter ved salg af produkter i forbindelse med levering af den pågældende ydelse fratrækkes de tilknyttede udgifter. Det vil sige de indgår ved at reducere kompensationens størrelse.

Udgifter på markeder for elektricitet og varme i forbindelse med levering af den pågældende ydelse, kompenseres også. Udgifter leder til forhøjelse af kompensationsbeløbet.

3.2.1 Elektricitet

Indtægterne ved salg af elektricitet, tillige med indtægter fra alle former for systemydelse, samt væren til rådighed i disse markeder, der er en del af leveringen af den pågældende ydelse, indgår i beregning af kompensationen. Disse indtægter fratrækkes summen af de kompensationsberettigede udgifter, for at få kompensationsbeløbet. Subsidier, eksempelvis PSO tillæg, medregnes indtægter.

Udgifter på markeder for elektricitet, kompenseres også. Udgifter i disse markeder fås for eksempel ved:

- Negative markedspriser under det afhjælpende tiltag.

I tilfælde af, at Cost Plus metoden anvendes som følge af afhjælpende tiltag kan følgende udgifter også inkluderes:

- Ubalanceafregninger, samt
- Når det afhjælpende tiltag består i at flytte en produktion fra en periode til en anden, og dette giver virksomheden dårligere afregning på markedet.

3.2.2 Varme

I tilfælde af, at Cost Plus metoden anvendes som følge af afhjælpende tiltag kan nedenstående varmeindtægter og -omkostninger inkluderes.

Hvis varmeproduktion kan holdes adskilt som sideordnet aktivitet, indgår indtægter og udgifter fra varmeproduktion ikke i kompensationen. I modsat fald gælder nedenstående.

Til indtægter på varmemarkeder henhører navnlig:

- Salg af varme produceret under levering af afhjælpende tiltag, hvor Energinet har kompenseret det anvendte brændsel.

Til omkostninger på varmemarkeder henhører navnlig:

- Tabt indtægt ved manglende varmesalg under levering af afhjælpende tiltag. F.eks. hvis det afhjælpende tiltag er i form af omlægning fra turbinebypass-drift til kraftva-medrift, samt
- Dækning af kompensation til varmeselskabet, som følge af varmeselskabets forøgede omkostninger ved en ændret lastfordeling med varmeproduktion på dyrere produktionsanlæg i forbindelse med afhjælpende tiltag.

Tab i varmemarkeder kan være et tab hos varmeselskabet, når varmeselskabet ikke er det samme som virksomheden, der leverer den pågældende ydelse. Kompensation for sådan et tab skal overføres til varmeselskabet.

3.3 Omkostninger til drift og vedligehold

Alle omkostninger til drift og vedligehold (faste omkostninger), som kan henføres til leverancen af den pågældende ydelse, kan indregnes, herunder direkte henførbare personaleomkostninger og, i tilfælde af at Cost Plus metoden anvendes som følge af afhjælpende tiltag, afhjælpende foranstaltninger til at holde driftsklar.

Ved beregning af omkostningselementer, der ikke entydigt kan henføres til en periode, anvendes et gennemsnit for de seneste tre år, for at finde frem til en standard timepris. Det vil sige, at timeprisen opgøres som de foregående tre års totale brugsomkostninger fordelt på den samme periodes samlede brugstimer.

I tilfælde af, at det ikke er muligt at gå tre år tilbage, anvendes der priser, så langt tilbage der er mulighed for. Dette kan fx være gældende ved nystartede virksomheder.

Til omkostninger til drift og vedligehold henhører navnlig:

- Direkte henførbare personaleomkostninger,
- Faste driftsomkostninger og afskrivninger på anlægget. Der anvendes gennemsnit for seneste tre afsluttede regnskabsår (eller så langt tilbage det er muligt, dog max tre år),
- Omkostninger til drift og vedligehold relateret til den ønskede driftstilstand. Der anvendes gennemsnit for seneste tre afsluttede regnskabsår (eller så langt tilbage det er muligt, dog max tre år).

I tilfælde af, at Cost Plus metoden anvendes som følge af afhjælpende tiltag kan følgende omkostninger også inkluderes:

- Omkostninger til forebyggende eller afhjælpende foranstaltninger, der er nødvendige for at opretholde den ønskede driftstilstand,
- Omkostninger ved bestilte opgaver, der ikke kan gennemføres, men ikke kan aflyses,
- Omkostninger til reparationer, der kan henføres direkte til udskydelsen af revision,

- Ekstra omkostninger, der skyldes, at det afhjælpende tiltag er skyldt i udskudt revision, eller det afhjælpende tiltag i sig selv, er udskyldelse af revision,
- Omkostninger til udbedring af anlæg efter havari i det omfang havariet direkte kan henføres til den ønskede driftstilstand, og virksomheden ikke har tilsidesat sit ansvar for anlægssikkerheden.

I det tilfælde, at aktøren har øvrige omkostninger til drift og vedligehold, som ikke er inkluderet i ovenstående liste, kan disse inkluderes, hvis omkostningerne vurderes relevante og der foreligger dokumentation på de afholdte omkostninger.

3.4 Administrations- og fællesudgifter

Energinet kompenserer de administrations- og fællesudgifter, der kan tilregnes den periode anlægget leverer den pågældende ydelse. Er administrationsudgifter for eksempel opgjort per år, dækker Energinet de henførbare administrationsudgifter svarende den andel af årets timer, anlægget leverer den pågældende ydelse.

Hvis virksomheden har andre energianlæg end det, der leverer i den pågældende periode, eller andre forretningsgrene, under samme administrative overbygning, henhører levering af ydelsen kun andelen af administrationsudgifterne, svarende til den andel anlægget udgør af den samlede virksomhed. Virksomheden kan anvende sin normale praksis til at gøre rede for andelen overfor Energinet.

3.4.1 Forenklet alternativ for administrations- og fællesudgifter

På virksomhedens ønske kan administrations- og fællesudgifter fastsættes til 10 kr./MWh, som alternativ til en opgørelse fra virksomheden.

Hvis leverancen af den pågældende ydelse ikke medfører en leverance af aktiv energi (MW), udregnes en ækvivalent ud fra anlæggets nominelle effekt og den andel heraf, der lægges beslag på under levering af den pågældende ydelse.

3.5 Afskrivninger og rimelig forrentning af investeret kapital

Afskrivninger

Afskrivninger behandles som en fast omkostning, i lighed med omkostninger til drift og vedligehold. Udgangspunktet for fastlæggelse af afskrivninger baserer sig således på dokumentation via bilag og beregninger. Som udgangspunkt anvendes et gennemsnit af driftstimer for de seneste tre år, for at finde frem til en standard timepris. I tilfælde af, at det ikke er muligt at gå tre år tilbage, anvendes der priser, så langt tilbage der er mulighed for.

Hvis eventuel varmeproduktion sker som sideordnet aktivitet, kan kun anlægssdelen der vedrører elproduktion indgå i beregning af afskrivning.

Rimelig forrentning

Der pålægges en rimelig forrentning af investeret kapital til de dokumenterede omkostninger. Forrentningen pålægges den bogførte værdi. Den bogførte værdi skal være realistisk og må naturligtvis ikke afvige fra de værdier, der i øvrigt anvendes i bogføringsmæssig sammenhæng.

Energinet fastsætter en rimelig forrentning ud på baggrund af Sekretariatet for Energitilsyns beregning af netvirksomheders forrentningsramme. Denne opdateres hvert 5 år, for perioderne 2018-2022, 2023-2027, 2028-2032, etc.

Forrentningen ved anvendelse af Cost Plus ved afhjælpende tiltag er i perioden 2018-2022 fastsat til 3,66 %⁴.

Forrentningen ved anvendelse af Cost Plus ved brug af Reguleret pris er WACC-renten for netvirksomheder plus et risikotillæg på 4,0 %-point. Forrentning af investeret kapital ved anvendelse af Cost Plus ved brug af Reguleret pris er derfor i perioden 2018-2022 fastsat til 7,66 %.

⁴ <https://forsyningstilsynet.dk/lovgivning/veiledninger/forrentningssats-for-netvirksomheders-fremadrettede-forrentningsgrundlag>